

Izvještaji o radu

KOMISIJA ZA SPELEOLOGIJU PSH U 1980-81.
GODINI

KSPSH je kao koordinator rada speleoloških odjeljaka planinarskih društava u Hrvatskoj u 1980. godini ostvarila više akcija i to: organizirala je održavanje Zbora planinara-speleologa Hrvatske u Zagrebu, zajedno s Planinarskim savezom Zagreba, održala je republički speleološki logor na Biokovu, i bila je domaćin Savjetovanja o samospašavanju na Slijemenu. Osim toga planinarski speleolozi iz Hrvatske sudjelovali su u speleološkim akcijama drugih saveza i organizacija, kao npr. na sastanku KSPSPH u Cetinju, na Zboru speleologa Slovenije, na Kongresu speleologa Jugoslavije na Borskem jezeru, i na Međunarodnom festivalu speleološkog filma u Francuskoj. Tokom godine održani su ispit na kojima je 4 kandidata steklo naziv »speleolog«, a 9 speleologa je prošlo seminar i položio ispit za naziv »instruktur speleologije« na Fakultetu za fizičku kulturu u Zagrebu. Nastavljeni su radovi na izmjerenju i dopunama »Tumača zapisnika speleoloških istraživanja«, i na pisanju i prikupljanju članaka za »Speleološki priručnik«. KSPSH je imala namjeru u proljeće 1980. godine organizirati speleološku ekspediciju u Venezuelu, ali zbog pogoršanja političkih prilika u toj zemlji KSPSH nije uspjela dobiti potrebne dokumente za osvrtanje ekspedicije.

Djelatnost u 1981. godini odvijala se putem redovitih sastanaka, kojih je u toj godini bilo 10. Na njima su redovno sudjelovali članovi speleoloških odjeljaka iz Zagreba, a povremeno i članovi iz Samobora, Karlovca, Rijeke i Splita. Bilo je 4 vrste djelatnosti:

I. SKOLOVANJE

1. KSPSH je potpomogla Zagrebačku speleološku školu (poklon učesnicima škole), Karlovačku speleološku školu (osigurala predavača-instruktora), dala je predavače za predmet »Speleologija« na planinarskoj školi PD »Zagreb-matica« i PD »Slijeme«, a također i Stanci vodiča Zagreb.

2. KSPSH je 26. VI održala ispit na kojem je planinarski naziv »speleolog« steklo 7 kandidata (»Željezničar« 1. i »Sutjeska« 6).

3. ISZ i PSH su 6. IV u domu PSH održali promociju instruktora PSH na kojoj je devetoricu članova SO-a (iz »Velesbita« 8 i »Željezničara« 3) uručena značka i legitimacija »Instruktora speleologije«.

II. SPELEOLOŠKI SKUPOVI

1. Na tematskoj konferenciji o školovanju planinarskog kadra u Jugoslaviji, održanoj 9.-10. V. u Novom Sadu, po pitanju školovanja planinarsko-speleologa, sudjelovao je jedan predstavnik KSPSH.

2. Sastanak KKSPSJ održan na planinarskom domu na Oštrelu od 13.-14. VI, kojega je domaćin bila KSPSH, sudjelovao je 6 učesnika iz Zagreba.

3. Na VIII međunarodnom speleološkom kongresu održanom u SAD-u od 18.-24. VII sudjelovalo su i dva planinarsko-speleologa iz Zagreba, a finansijsku pomoć im je uz ostale dala i KKSPSJ.

4. Konferencija speleoloških odjeljaka održana 12. XII na planinarskom domu na Slijemenu, povodom 25-te obljetnice rada KSPSH, na kojoj je sudjelovalo 78 sudionika.

5. Dne 12.-13. XII održano je na Slijemenu na planinarskom domu »Runolist« Savjetovanje o savladavanju vodenih prepreka u speleološkim objektima, kojega je domaćin bila KSPSH, a organizirala ga je KKSPSJ. Prisustvovalo je 38 učesnika od čega 33 iz Hrvatske.

III. AKCIJE NA TERENU

1. Pripreme za speleološku ekspediciju u Francusku su obuhvatile puštanje u duboke jame Hrvatske: Jama Bonica - 283 m, Jama Podgrađice - 11 - 329 m, Jama kod Rašporu - 355 m, Ponor na Bušnjevcu - 534 m, Jama za Kamenitim vratima - 329 m, te Jama Snežna u Poljskoj - 769 m.

2. Speleološki logor na Biokovu je održan od 19.-27. VII., a sudjelovalo je 35 učesnika iz 4 SO-a iz Hrvatske, i 4 speleologa iz Francuske (u sklopu priprema za ekspediciju), na kojem je istraženo 12 jama (najveća dubina - 220 m).

3. KKSPSJ i dalje organizira dežurstvo i vođenje po spilji Veterinci kraj Zagreba, nedjeljom i praznikom. Do IX. mjes. je brigu o spilji imao Damir Niklovec, a nakon odlaska u JNA, tu je dužnost preuzeo Juraj Posarić.

IV. IZDAVACKA DJELATNOST

1. Na konferenciji PSH održanoj 4. IV usvojen je novi Pravilnik o speleološkoj djelatnosti u PSH koji je umnožen i dostavljen svim SO-ima.

2. Mladen Garasić i Radovan Cepelak su dovršili II izdanje Tumača zapisnika speleoloških istraživanja, i rukopis je predan u štampu.

3. Članovi SO PD »Željezničar« iz Zagreba skupljaju materijal za »Mali vodič po uredenim spiljama Hrvatske«, koji je u fazi pripreme za štampu.

4. Materijali za Speleološki priručnik pristižu. Skupljeno je oko 70% materijala.

Vlado Božić

KOORDINACIJSKA KOMISIJA ZA
SPELEOLOGIJU PSJ U 1980-81. GODINI

Plan rada KKSPSJ za 1980. godinu ostvaren je u potpunosti. Održan je sastanak KKSPSJ u Cetinju 24. i 25. V. Jeden predstavnik KKSPSJ je sudjelovao na speleološkom predkongresu u Bugarskoj od 22.-28. IX. predsjednik KKSPSJ je sudjelovao na VIII kongresu speleologa Jugoslavije na Borskem jezeru od 29.-27. X., i održano je Savjetovanje o samospašavanju u speleološkim objektima na Slijemenu kraj Zagreba od 13.-15. XII. Komisiji predstoji izraditi novog pravilnika na osnovi novog statuta PSJ.

Poteškoće u radu KKSPSJ su rezultat smanjenog budžeta PSJ, zbog kojeg su izostala finansijska sredstva za poticaje troškova Savjetovanja. Naime, na Predsjedništvu PSJ je dogovoreno da KKSPSJ planira održavanje Savjetovanja o samospašavanju i organizira ga, a troškove sudjelovanja će snositi republički planinarski savezi. Međutim, kad je trebalo na Savjetovanju poslati učesnike, savezi nisu imali novaca, pa je učesnike iz Makedonije finansiralo planinarsko-speleološko društvo »Peoni« iz Skoplja, a učesnici iz BiH Speleološko društvo »Osamsko-Hercegovački krš« iz Sarajeva. Jedino je učesnicima iz Hrvatske troškove snosio PSH. Taj se je problem, načinost, protegao i u 1981. godinu. Osim toga izvjesne poteskoće u radu KKSPSJ stvara i nedovoljna ažurnost kancelarija pojedinih planinarskih saveza i nedovoljno razumevanje predsjedništva pojedinih saveza za speleološki rad.

U 1981. god. KKSPSJ radila je prema planu. Predsjednik KKSPSJ je kao član delegacije PSH sudjelovao u radu Tematske konferencije o školovanju planinara održane u Novom Sadu 9. i 10. V. 1981. god. U planinarskom domu na Oštrelu kraj Zagreba održan je 13. i 14. IV 1981. god. sastanak KKSPSJ, a u planinarskom domu »Runolist« na Slijemenu kraj Zagreba održano je Savjetovanje o savladavanju vodenih prepreka u speleološkim objektima.

Vlado Božić

SPELEOLOŠKI ODSJEK PDS »VELEBIT« U
1980-81. GODINI

U 1980. g. bilježimo porast speleološke djelatnosti u odnosu na 1979. g. s obzirom na kvalitetu istraženih objekata. Od 115 izlazaka na teren bilo je 73 kraćih planinarskih izleta, 10 većih planinarskih izleta, odnosno tura, 20 posjeta speleološkim objektima, 12 istraživanja, 8 vježbi, 2 speleološke logore i dva orijentaciona takmičenja. Istraženo je, topografski i fotografski snimljeno 20 speleoloških objekata (15 jama i 5 spilja). Rekonoscirano je 6 speleoloških objekata. Tokom godine održano je 7 sastanaka od kojih su 24 bila popraćena projekcijama.

jama diapositiva, a 5 kino-projekcijama. Na sastancima je bilo prosječno 15 članova. U radu odjeka aktivno sudjeluje 50 članova — 30 muških i 20 ženskih. Od toga su 22 speleolozi pripravnici, 6 speleolozi sa zvanjem instruktora i 7 pripadnika GSS-a.

Treba istaknuti dvije speleološke istraživačke akcije i to: istraživanja na Biokovu i Velikoj Kapeli te speleološki logor na Mametu. Organizator i voda speleološkog logora na Biokovu bio je član našeg odjeka Duro Sekelj. Na tom logoru su naši članovi zajedno sa članovima nekih drugih SO-a iz cijele Hrvatske istražili nekoliko jama od kojih je najznačajnija Jama pod Kamenitim vratima, dubine 520 m (na čije dno su stupili D. Sekelj i R. Erhardt). Ovo istraživanje je još jednom pokazalo da se primjenom moderne tehnike, za samo nekoliko dana mogu rekonoscirati, istražiti i topografski i fotografski snimiti objekti ovako velikih razmjera. Drugo važno istraživanje je istraživanje na Velikoj Kapeli, gdje su članovi našeg odjeka istražili i snimili 4 jame i jednu spilju. Od tih objekata značajne su dvije jame dubine 99 i 65 m, te spilja dužine 70 metara.

Speleološki logor na Jami Mamet značajan je zbog toga, što je prvi puta u Hrvatskoj savladana dvjesto-metarska vertikalna u komadu sa najlonjskim strikovima (R. Erhardt) uz prijelaz preko čvora. To je još jedan prilog afirmaciji moderne speleološke tehnike.

Ostali dio djelatnosti odvijao se na raznim simpozijima, planinarsko-speleološkim susretima, kongresima i festivalima. Tako su na primjer Boris Vrnek i Marijan Cepelak prisutvotvili Plemenitu speleologa PSH, zatim Boris Vrsek i Duro Sekelj Kongresu speleologa Jugoslavije na Borskem jezeru, zatim Damir Prelovec i Boris Zlјajk Seminaru o spisavanju iz speleoloških objekata, koje je održano u planinarskom domu "Runolist", a jedan od organizatora seminar je bio Boris Vrsek.

Značajno je spomenuti i sudjelovanje Radovana Cepelaka na III internacionalnom festivalu planinarskog filma u Francuskoj, na kojem je za svoj film "Snimanje" bio nagraden. Naši članovi sudjelovali su na dva orijentacijska takmičenja. Organizator jednoga od njih — XIII zagrebačkog orijentacijskog natjecanja bio je Damir Prelovec. Sest članova sudjelovalo je na tečaju pri Fakultetu za fizičku kulturu u Zagrebu i promovirano je za instruktore-speleologe.

I eve je godine održana i uspješno završena Zagrebačka speleološka škola, četrnaesta po redu, pod vodstvom Roberta Jagodića. Suradnja s ostalim zagrebačkim speleološkim odsjecima odvijala se kroz sudjelovanje naših članova na istraživačkim akcijama drugih odsjeka, kao i kroz sudjelovanje članova drugih odsjeka na akcijama SO PDS "Veletibit".

Održano je speleološko veće u planinarskom domu "Runolist" koje je organizirao D. Sekelj. Od propagandnih akcija vrijedno je spomenuti predavanje na projekciju dia-pozitiva o logoru na Biokovu, koje su u prostorijama Studentskog centra održali D. Sekelj i R. Erhardt.

D. Sekelj je održao predavanje o speleologiji na Elektrotehničkom fakultetu, a Radovan Cepelak u PD "Sljeme".

Također treba istaknuti članke i reportaže u dnevnoj i tjednoj štampi, te stalnu suradnju s časopismima "Speleolog" i "Naše planine". Sastanke održane uspješno je vodio protičelnik Duro Sekelj.

U 1981. godini zabilježen je porast djelatnosti s obzirom na broj istraženih objekata. Od 99 izlazaka na teren, bilo je 38 kraćih planinarskih izleta, 21 tura — odnosno duži planinarski izleti, zatim 9 speleoloških istraživanja, 18 posjeta speleološkim objektima, 7 vježbi, 1 speleološki logor, te 1 orijentacijsko natjecanje i 4 sudjelovanja na skijaškim, odnosno "langlaufersk." natjecanjima. Istraženo je, te topografski snimljeno 30 speleoloških objekata i to 5 spilja i 25 jama. Tokom godine održano je 40 sastanaka, od kojih je 30 bilo počrpano projekcijama dia-pozitiva, a 9 kino-projekcijama.

Na sastancima, koje je uspješno vodio protičelnik Jurica Sekelj, bilo je prosječno 18 članova. U radu odsjeka aktivno sudjeluje 45 članova — 19 ženskih i 26 muških. Od toga su 21 speleolozi-pripravnici, 6 speleolozi sa zvanjem instruktora i 6 pripadnici GSS-a.

Na početku je rečeno, da je porasta speleološka djelatnost, što najlaže možemo argumentirati dobrim akcijama. Naime, prvo istraživanje u 1981. godini organizirao je speleolog-pripravnik Ivica Nemeš u području Donjeg Kosinja u Lici. U akciji je sudjelovalo 9 članova speleološkog odsjeka koji su istražili 8 speleoloških objekata. Nakon toga počelo je istraživanje područja Ramino koroša na južnom Velebitu, koje je vodio speleolog-pripravnik Draško Ivanović, a sudjelovalo je ukupno 9 članova odsjeka. U nekoliko navrata na tom području istraženo je 6 speleoloških objekata. Zatim dolazi speleološki logor na Biokovu koji je vodio naš član speleolog-pripravnik Robert Erhardt. Na tom logoru istraženo je 11 speleoloških objekata, a naši članovi sudjelovali su u istraživanju 9 objekata. Najdublja istražena jama bila je Medena jama sa dubinom 220 metara, koja je bila rekonoscirana na prethodnom speleološkom logoru 1980. godine. Naša dajnja speleološka aktivnost temelji se na istraživanju u Tršcu, koje je vodio speleolog-instruktor Jurica Sekelj, kojom prilikom su istražena 3 speleološka objekta, uz sudjelovanje 6 naših članova i nekoliko članova Planinarskog društva "Rudnik" iz Tršća. Zatim, u tri navrata, istražuje se područje podno Risnjaka u Gorskom kotaru pod vodstvom speleologa-pripravnika Roberta Erharda i speleologa-instruktora Radovana Cepelaka, uz sudjelovanje 17 članova odsjeka, kada su istražena 3 speleološka objekta, od kojih je najdublja Jama pod Travnikom sa 180 metara dubine i 130 metara dužine. Značajno je podatak da je u Mljatovoj jami istraženo 51,50 metara novog kanala. Vrijedno je istaknuti i to da se naš član speleolog-pripravnik Boris Zlјajk u sklopu pripreme za ekspediciju u Francusku spustio na dno Bunjeveča.

Ostali dio djelatnosti odvijao se na raznim simpozijima, planinarsko-speleološkim susretima, speleološkim večernjima, a isto tako PDS "Veletibit" je u službenim predstavnicima, Željku Vendler i Radovana Cepelaka, na IV internacionalnom festivalu speleološkog filma u Francuskoj, koji je trajao od 01. do 06. IX 1981. godine. Naši članovi sudjelovali su i na natjecanjima u skijaškom trčanju, kao i na 14. otvorenom prvenstvu Zareba u orijentaciji, koje je organizirao naš član Marijan Cepelak. Jos je važno napomenuti sudjelovanje Justice Sekelja u alpinističkoj ekspediciji na Kavkaz.

I ove godine održana je i uspješno završena Zagrebačka speleološka škola, petnaesta po redu, pod vodstvom speleologa instruktora Damira Prelovec.

Suradnja s ostalim speleološkim odsjecima odvijala se kroz sudjelovanje naših članova na istraživačkim akcijama drugih odsjeka, kao i kroz sudjelovanje članova drugih odsjeka na akcijama Speleološkog odsjeka PDS "Veletibit". Za tu suradnju značajna su i predavanja Radovana Cepelaka u Planinarskom društvu "Grafičar", u sklopu planinarske škole, pod temom "Speleološka orijentacija", u Planinarskom društvu "Sljeme", također u sklopu planinarske škole, pod temom "Film i fotografija u speleologiji", te predavanje u Radničkom sveučilištu "Moša Pijade" pod temom "Speleologija", uz projekciju filma.

Treba istaknuti da su naši članovi pisali članke i reportaže o speleološkim istraživanjima i speleološkom radu u dnevnu i tjednu štampu, te su sudjelivali s časopisom "Naše planine".

Robert Erhardt (tajnik 1980.) i Majda Nemeš (tajnica 1981.)

SO PD "MOSOR" U 1980. GODINI

Godina 1980. bila je izuzetno značajna po djelatnosti i angažiranju u radu članova. Održano je 49 sastanaka, kojima je u prosjeku prisustvovao 10 članova. Odsjek brojio 33 člana (24 muških i 9 ženskih), od toga 5 speleologa, 25 pripravnika i 3 suradnika. Njih 6 članovi su GSS-a i 1 to 2 gorska spasavaoca i 4 pripravnika. Izvršena je posjeta u 19 speleoloških objekata (16 jama i 3 spilje), gdje je bilo prisutno 210 učesnika. Istražena su 34 speleološka objekta (25 jama i 9 spilje), na kojima je ukupno bio 171 učesnik.

Za praznike 1. svibnja SO je organizirao istraživanje Jame Podledešice na Mosoru, gdje je postignuta dubina od — 180 m. Jama Javorska II na

Mosoru istražena je u kolovozu, a za sada je najdublja jama na Mosoru, u kojoj je postignuta dubina — 215 m. Na traženje RO »Jadranskamen«, članovi SO-a istražili su Caverenu otkrivenu u kamenolomu Srijane-Putisicu, zglob nastavku daljnij radova u kamenolomu. Akciju vođenja posmrtnih ostataka dvoje partizana iz 20. m. duboke jame u Bogdanovicima, izveli su članovi SO-a, u suradnji sa Općinskim sudom iz Splita. Za praznici 29. studenog održan je speleološki logor na Mosoru (Domanove staje — Kotlenice), gdje je bilo prisutno 16 članova SO-a. Zbog lošeg vremena posjećen je samo 1 speleološki objekt, te plan nije u potpunosti ostvaren. Također su članovi bili i na Saveznom speleološkom logoru na Biokovu (Ladenu) koncem srpnja 1980. g.

Za članove SO-a i ostale članove PD »Mosor« održano je 10 predavanja u prostorijama društva. Za Stanicu GSS-Split naši članovi održali su 5 predavanja o speleologiji. Jedno predavanje organizirano je u Mjesnoj zajednici Sućidar II, a drugo u Makarskoj. Za članove planinarske sekcije »A. Bedalov« — PD »Mosor« iz Kaštel Kambelovaca održano je 10 predavanja u prostorijama društva, ni izlet na izvor Cetine, sa posjetom Velikoj Culumovoj pećini. Ako tome dodamo i 16 članaka naših članova u raznim časopisima, možemo zaključiti da smo se obilno ove godine angažirali na propagandi speleologije i planinarstva.

Na otvaranju planinarskih sezona na Kozjaku naša ekipa na orijentacijskom takmičenju zauzela je III mjesto. Na Zboru speleologa PSH u Zagrebu 12. 4. prisustvovao je 6 članova SO-a. VI. splitska speleološka škola organizirana je u vremenu od 17. 10. do 01. 12. U školi su prijavljivo 33 polaznika, a završilo je s uspjehom 13. Voda škole bio je G. Gabric. Prigodom proslave 55 godišnjice PD »Mosor« u domu JNA organizirana je izložba sa prikazom speleološke aktivnosti SO-a.

Sredstva za sanaciju i zaštitu »Duderine jame« — Dugopolju, u kojoj je pronađena čovječja ribica, dobivena su tek pri kraju godine, pa će se taj zadatak realizirati u sljedećoj godini.

Članovi Enver Strukljević i Miran Pogačar poslagali su 29. 12. 80.g. u Splitu ispit za zvanje speleologa, koji su su uspješno polozili i dobili značke s brojem 66. i 67.

Pri kraju godine djelatnost je bila nešto manja, zbog održavanja VI splitske speleološke škole, te zbog dijapske nekolice članova u JNA. Zbog nedostatka sredstava u ovoj godini, nije se mnogo napravilo u nabavci nove opreme. Izvršeni su radovi na popravci speleoloških ljestvica, a kupljena su i dva vodonepropusna odjela. PSH je prigodom 55 godišnjice društva poklonio SO-u jedno 40 m dinamičko uže. Članovi SO-a trudili su se na kompletiranju osobne speleološke opreme. Angažiranjem u raznim odborima i komisijama PD »Mosor« članovi SO-a na taj način uspješno doprinose razvoju planinarstva i PD »Mosor«.

SO PD »MOSOR« U 1981. GODINI

U 1981. g. održano je 45 sastanaka kojima je pristupljeno 11 članova. Odsjek broji ukupno 23 aktivna člana (17 muških i 6 ženskih), od toga 5 speleologa, 16 pripravnika i 2 suradnika. Njih 6 članova su GSS-a i 3 to 3 gorska spasaoca i 3 pripravnika. Izvršena je posjeta u 23 speleološka objekta (14 jama i 9 špilja), gdje je prisustvovalo 128 članova SO-a. Istražen je 31 speleološki objekt (28 jama i 3 špilje), gdje je prisustvovalo 143 člana SO-a. Osim istraživačkih akcija i akcija posjeta, izvršene su i 2 izleta članova SO-a, s ciljem upoznavanja i rada s modernim tehničkim sredstvima. Akcija »Subra '81« bila je najveća akcija koju je odsjek poduzeo u ovoj godini. Ovom akcijom uspostavljena je i međudruštvena suradnja između PD »Mosor« i Splita i PSD »Subra« iz Herceg-Novog. Akciji su predhodili kontakti i dogовори, a zatim je izvršeno i izdavanje terena u masivu Subre. Nakon toga u ruju održan je 9-dnevni logor na planinarskom domu na Vratu. Tom prilikom 9 članova SO-a istražila je ukupno 8 speleoloških objekata. Najveća dubina od — 188 m postignuta je u »Jami pod vilinom« I. U još nekoliko objekata, najveća dubina od — 188 m postignuta je u mo da će se ova međudruštvena suradnja nastaviti na obostroano zadovoljstvo, te da će se iduće 1982. g. u ljetu nastaviti sa istraživanjem masiva Subre.

I ove godine članovi SO-a bili su na Saveznom speleološkom logoru na Biokovu, ukupno 12 članova. Od jačih akcija možemo spomenuti i novootkri-

venu »Jamu na stazi« na Mosoru istraženu početkom srpnja. Daljnje napredovanje zaustavilo je na 131 metru jezera.

Saveznom savjetovanju o savladavanju vodenih prepreka u speleološkim objektima održanom na Sljemenu prisustvovala su 3 člana SO-a. Na poziv SO-a »Biokovo« iz Makarske dva člana SO-a izvršili su provjeru znanja (teoretski i praktično) za 9 poslavnic speleološke škole održane u Makarskoj za članove SO »Biokovo«.

Radovi na zaštiti »Duderine jame« u Dugopolju, gdje je pronađena čovječja ribica, nisu tekli po planu. Napravljena su željezna vrata koja su prenesena do jame. Napravljeno je još nekoliko radnih akcija, u kojima je podignut pregradni zid od kamena, što prilично zaštićuje objekt od daljnog upadanja smeca. Preostalo je još da se montiraju željezna vrata i postave tabele o zabranjivanju bacanja smeća i otpadaka. Predviđeno će se izvršiti u sljedećoj godini. Speleološku školu nismo izveli u ovoj godini, a ona će biti izvedena po sedmim put u 1982.g.

Zahvaljujući u prvom redu razumijevanju i finansijskoj pomoći PD »Mosor« odsjek je izvršio navuku nove osobne i kolektivne speleološke opreme. Na taj način omogućeno je istraživanje i duži rad u speleološkim objektima, što dosad nije bilo moguće. Od uzetih odsjek posjeduje oko 700 m statičkih i 400 m dinamičkih užeta.

Članovi odsjeka posebno su se angažirali u radu matičnog planinarskog društva. Održan je veći broj predavanja za članove društva i odsjeka, kao i predavanja u okviru planinarske škole. U radu Izvršnog odbora društva aktivno učestvuju tri člana SO-a. Na najvećoj društvenoj akciji »100 žene na vrhu Mosora«, učestvovali su i bili na pomoći gotovo svih članova SO-a. Na Dan planinaru, u orijentacionom takmičenju učestvovali smo sa dvije ekipa. Radnim akcijama na obnovi Omladinske kuće — Lugarnice učestvovali smo u manjem broju, zbog spriječenosti članova, ali u slijedećim akcijama bit ćemo brojniji.

Već nekoliko godina organizira se u nekom planinarskom domu u zajednički doček Nove godine, i obavezu čišćenja društvenih prostorija preuzeli su članovi SO-a, kao još jedan vid pomoći u radu matičnog planinarskog društva. Najveća odluka koja krasila članove SO-a »Mosor« je kolektivan rad i gađanje druge strane. Sto je i doprinijelo da se ovakvo običajem radom završi veoma uspješna i plodona značajna 1981. godina.

Goran Gabrić

SPELEOLOŠKI ODSJEK PD JNA »SUTJESKA« U 1980. GODINI

Odsjek je tokom 1980. godine imao 60 članova (s pristupnicama) od toga 20 ženskih i 40 muških, a održan je 41 redovan sastanak i jedna godišnja skupština. Prosečno je na sastancima bilo 11 članova.

Izvršeno je 103 različite akcije (prosječno 2 akcije tjedno), od kojih posebno treba istaknuti 22 istraživačke akcije, 42 speleološke posjeti, 24 planinarska izleta i tura, 10 akcija markiranja puteva, 5 predavanja itd.

Istraženo je 68 različitih speleoloških objekata, od kojih 19 nije u potpunosti istraženo. Posjećena su 24 akcije speleološka objekta u čak 42 akcije (3 objekti u inozemstvu). Najznačajniji novoistraženi objekti su Jama pod Debelom, glavom, Ledenice kod Filipovića (96 m), Spilja Dure Curuvije (112m), Ledenica na Biokovu vrhu (108 m), istraživanja u Tammici (193 m) itd. U sklopu zajedničke akcije sa KSPSPH istraživali su objekti na Biokovu. Jama pod Kamenitim vratima (520) i ostale.

Članovi odsjeka sudjelovali su na XI zborovanju slovenskih Jamara u Ljubljani s jednim referatom, te na 8. kongresu speleologa Jugoslavije sa 6 referata. Vrio dobra suradnja je uspostavljena sa »Drustvom za istraživanja i snimanja krških fenomena« iz Zagreba te su članovi u suradnji s rionicima roni u nekim objektima s vodom.

13. ožujka 1981. godine dodijeljena je Zlatna značajka PSH Speleološkom odsjeku PD JNA »Sutjeska« za uspješan protekli rad na polju planinarstva i speleologije, a Planinarski savez Zagreba je Odsjeku poklonio jedno ulje, kao priznanje najaktivnijeg odsjeka u 1980. god.

Mladen Garasić

SPELEOLOŠKO DRUŠTVO «URSUS SPELAEUS»
U 1980.-81. GODINI

Osnovano je god 1979. U početku je bilo zamisljeno kao speleološko-planinarsko društvo (kao član PSH), s tim da težiste njegovog rada bude na speleologiji. Međutim, zbog nesporazuma oko naziva društva i njegovog budućeg rada, članovi su odlučili da oforme samostalno društvo. Ubrzo se pokazalo da time nikako nisu pogriješili, jer su se još u toku interne speleološke škole (siječanj-svibanj 1980.) članovi orijentirali isključivo na speleološko-istraživačku djelatnost. U tom razdoblju poduzete su akcije oko Gomirja i Vodice, gdje je rekognoscirano i istraženo više manjih objekata. U 4. i 6. mjesecu godine otišlo se na rekognosciranje terena oko Lovinca i Sv. Roku, kada se otkrilo nekoliko značajnih vodenih objekata, o kojima cemo još posebno govoriti, te više suhih objekata, od kojih je vrijedno spomenuti i opisati »Vraničku pecinu« kod seli Vramik, sjeverno od Lovinca.

Spilja je dugga 270 m i obiluje kalcitnim ukrasima, koji su, na žalost, zbog posjeti mještana imjestišću oštećeni i umazani čadom od gume. Prilikom jednog od posjeta, članovi arheološke grupe SD «Ursus spelaeus» su na tlu centralne dvorane našli tragröße kulture ilirskog plemena Japoda (brončano doba). Tom prilikom ustanovljeno je da ulaz u spilju nije prirođen, već se sastoji od dva vertikalno postavljena kamena, koji nose treći, vodoravni (dolmen). Ulaz je kasnije, tijekom godina, službeno ili namjerno djelomično zatvoren. Proračunjavajući do u spilji otkriveno i moguće razbijenih glinenih posudica, tragröße karakteristične za boje kojom su Japodi mazali svoje mrtve, te je ustavljeno da je spilja za njih imala veliki kulturni značaj.

Tijekom ljeta poduzeto je istraživanje u okolini Skradina, gdje su obradena tri objekta, od kojih se ističe »Martina jama« (spilja sa ulazom u vertikalnom od 17 m) izrazitom ljeputom. U sedmom mjesecu organiziran je speleološki logor na Sj. Velebitu, a boravilo se na Rožanskim kukovima i u Krasnom polju. Tom prilikom istražena je jedna spilja i 9 jama ukupne dubine 450 m, od kojih treba spomenuti jamu »Crikvena I« dubine 120 m sa još 140 m horizontalnih kanala na dnу.

Te iste godine boravilo se još na Vrbniku, u Trogiru i Jošanima, gdje je istraženo ukupno 22 objekta.

U 1981. godini članovi društva su u više navrata boravili na području oko Lovinca, Sv. Rok i Ličkog Cerja. Osim toga poduzeta su i istraživanja na planini Resnik blizu Ričica (Gračac), gdje je rekognoscirano 7 objekata, od kojih je najdublje istražena jama »Medi brstanušama« do dubine od 117 m.

Za prvi svibnja organizirano je istraživanje na području Donjeg Lapca, gdje su se speleolozi spustili i snimili 146 m duboku jamu »Golubnjaku«, te još jedan manji objekt.

U 7. mjesecu na sad već tradicionalnom logoru na Velebitu istraženo je 9 jama ukupne dubine od preko 500 m. U aktivnost društva tijekom 1981. godine treba još ubrojiti istraživanja na jugozapadnom Velebitu (9 objekata), te topografsko snimanje »Krajicine spilje« na otoku Visu.

Ovom prilikom moramo naglasiti da se od samog početka djelovanja razvila intenzivna i vrlo plodna suradnja između speleoloških odsjeka PD »Zeljeznici«, PDS »Velebit« i PD »Zagreb-Matica« i našeg društva.

Na kraju se želimo najtoplijie zahvaliti na nesebičnoj pomoći Ivici Samardžići-Siki, Dragi Devčiću, Ivanu Tomičiću, Stanku Balenu, Marku Blaževiću i Miljanu Japunčiću, kao i svima onima koji su nam do sada pomogli.

J. Ostojeć

SO PD »ZELJEZNICAR« U 1980. GODINI

U 1980. godini odsjek je brojio 73 člana, od čega 38 aktivnih. Održana su 42 redovna sastanka s ukupno prisutnih 816 članova i 127 gostiju iz PD »Zagreb-Matica«, PDS »Velebit«, PD »OKI«, PD JNA »Sutjeska«, iz Speleološkog planinarskog društva »Ursus spelaeus« te članovi sekcijsa i odsjeka unutar PD »Zeljeznici«. Uz redovne održano je i 8 sastanka Izvršnog odbora Odsjeka.

Članovi su sudjelovali na slijedećim skupovima:

- Zbor planinara speleologa Hrvatske (8 članova)
- 8. jugoslavenski speleološki kongres u Boru (6 članova)

— Seminar o spašavanju iz speleoloških objekata (6 članova)

— Speleološko veče (23 člana)

Predavanja izvedeni odsjeku su Vlado Božić o crtanju speleoloških objekata u PD »Japet«, Samobor i Tonci Radu o istraživanju Velike Klijeve jame kraj Skradra u PD »Dubovac«, Karlovac. Na članinskim sastancima održano je 8 dijaprojekcija o istraživanju speleoloških objekata te predavanje uz dijaprojekciju Vladimira Mesarića o jugoslavenskoj ekspediciji na Mt Everest. U okviru akcije »Znam, hoću, mogu«, namijenjene između ostalog i popularizacijom amaterskog sporta, na Zagrebačkom velesajmu bila je postavljena izložba speleološke opreme. Literaturu te fotografija sa speleološkom tematikom.

Početkom godine iz tiska je izašao novi broj časopisa »Speleolog« s priloženom kompletiranim načrtom spilje Veternice kraj Zagreba. Razmjena za »Speleolog« se proširuje iz godine u godinu, ali samo sa stranim izdavačima. U toku godine primljeno je 28 naslova iz 15 zemalja. Iz Jugoslavije, osim časopisa »Naše Jame« i »Naš krš«, ne pristje ni jedan speleološki časopis. Za razliku: planinarski časopisi, izdanja akademija, sveučilišta i muzeja stižu redovito.

Unutar planinarskih aktivnosti bilo je organizirano 134 izleta s ukupno 312 sudionika, od čega je 49 izleta u već istražene speleološke objekte. 11 izleta od toga broja organizirano je u suradnji s Alpinističkim odsjekom PDZ, s kojim se ove godine razvila odlična suradnja, što je bila davna želja svih nas. U ukupni broj izleta uраčunati su i izleti Zagrebačke speleološke škole u organizaciji PDS »Velebit« koju je ove godine završilo 5 članova Odsjeka i time steklo naziv speleolog-pripravnik.

Zbog boljeg svladavanja tehnike penjanja i ispunjavanja po utjecaju te stjecanja kondicije organizirano je 10 vježbi na Gorskom Zrcalu s ukupno 27 sudionika. Posljednjih godina porastao je interes za ronjenje u speleološkim objektima, pa je stoga organizirano nekoliko akcija ronjenja uz stručno vodjenje Stanka Plevnika. Za početak, bilo je to u vodama Korane i Mrežnice.

Broj speleoloških istraživačkih akcija osjetno je veći od prošlogodišnjeg. Na 23 takve akcije sudjelovalo je 85 ljudi i novoistraženo je 15 objekata, a u 4 objekta otvoreni su novi kanali. 3 objekta istražena su u suradnji s članovima SO PD »Zagreb-Matica«, a jedan naš član sudjelovao je u istraživanju Brezna pri Leški planini u organizaciji slovenskih speleologa. Takva djelatnost zahtijeva stalno obnavljanje speleološke opreme, tako da je nabavljeno 400 m novog užeta »superstatik« za što treba zahvaliti prvenstveno Planinarskom savezu Zagreba. Ostala oprema nabavljena je uglavnom iz doprinosa samih članova.

I ovom prilikom zahvaljujemo Izvršnom odboru PDZ za pruženu finansijsku pomoć kod uređivanja odsječkih prostorija, kao i svima, koji su na neki način pridonijeli uspješnom djelovanju odsjeka.

Branka Bosner